

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2017/2302**(2017. gada 12. decembris)****par atbalstu Ķīmisko ieroču aizliegšanas organizācijas (OPCW) darbībām, ar ko sniedz palīdzību attīrīšanas darbos bijušajā ķīmisko ieroču glabāšanas vietā Lībijā, īstenojot ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu un 31. panta 1. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

- (1) 2016. gada 20. jūlijā Ķīmisko ieroču aizliegšanas organizācijas (OPCW) Izpildpadome pieņēma Lēmumu EC-M-52/DEC.1 par atlikušo Lībijas ķīmisko ieroču iznīcināšanu un uzdeva OPCW ģenerāldirektoram palīdzēt Lībijai izstrādāt modificētu plānu Lībijas 2. kategorijas ķīmisko ieroču iznīcināšanai.
- (2) 2016. gada 22. jūlijā Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome pieņēma Rezolūciju 2298, atzinīgi novērtējot un paužot atbalstu Lēmumam EC-M-52/DEC.1 un lūdzot OPCW ģenerāldirektoru regulāri ziņot Drošības padomei, kamēr iznīcināšana būs pabeigta un pārbaudīta.
- (3) 2016. gada 27. jūlijā OPCW Izpildpadome pieņēma Lēmumu EC-M-52/DEC.2 par detalizētām prasībām atlikušo Lībijas 2. kategorijas ķīmisko ieroču iznīcināšanai.
- (4) 2003. gada 12. decembrī Eiropadome pieņēma ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai ("Stratēģija"), kurā ir uzsvērta Konvencijas par ķīmisko ieroču izstrādes, izgatavošanas, uzkrāšanas un pielietošanas aizlieguma un ķīmisko ieroču iznīcināšanas (ĶIK) un OPCW būtiskā nozīme no ķīmiskajiem ieročiem brīvas pasaules izveidē.
- (5) Savienība aktīvi īsteno Stratēģiju un veic pasākumus, kas uzskaitīti tās III nodaļā, jo īpaši nodrošinot finanšu līdzekļus tādu konkrētu projektu atbalstam, kurus īsteno daudzpusējas iestādes, piemēram, OPCW.
- (6) 2016. gada 1. augustā OPCW ģenerāldirektors nāca klajā ar paziņojumu, kurā aicināja sniegt brīvprātīgus ieguldījumus jaunajā trasta fondā, kas paredzēts Lībijas atbalstam (S/1400/2016).
- (7) 2017. gada 29. septembrī OPCW lūdza Eiropas Savienību apsvērt laikus sniegtu finansējuma palīdzību Lībijas iznīcināšanas un glabāšanas objektu attīrīšanai.
- (8) Savienība ir bijusi spēcīgs un konsekvents OPCW atbalstītājs, šai organizācijai īstenojot savas pilnvaras. ES 2017. gada 7. aprīļa paziņojumā ir apliecināts, ka Savienība arī turpmāk atbalstīs OPCW centienus un darbu.
- (9) Šā lēmuma tehniskā īstenošana būtu jāuztic OPCW. Savienības atbalstītos projektus var finansēt tikai ar brīvprātīgām iemaksām OPCW Tehniskajam sekretariātam. Ja Savienība veiktu šādas iemaksas, tas lielā mērā palīdzētu uzlabot OPCW iespējas turpināt pildīt uzdevumus, kas norādīti attiecīgajos OPCW Izpildpadomes lēmumos.
- (10) Savienības finansiālā ieguldījuma pienācīgu īstenošanu būtu jāuztic pārraudzīt Komisijai,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Savienība atbalsta OPCW pilnīgā Lībijas ķīmisko ieroču krājumu iznīcināšanā, ņemot vērā ĶIK paredzētos pārbaudes pasākumus.

2. Projekts, ko atbalsta ar šo Padomes lēmumu, sniedz ieguldījumu izmaksu segšanā saistībā ar OPCW attīrīšanas darbībām bijušajā ķīmisko ieroču glabātuvē *Ruwagha*, Lībijā.

Sīki izstrādāts projekta apraksts ir izklāstīts pielikumā.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbild Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (AP).
2. Lēmuma 1. panta 2. punktā minēto darbību tehnisko īstenošanu uztic OPCW. Tā šo uzdevumu veic AP uzraudzībā. Šim nolūkam AP slēdz vajadzīgās vienošanās ar OPCW.

3. pants

1. Finanšu atsaucē summa 1. panta 2. punktā minētā projekta īstenošanai ir EUR 3 035 590,80.
2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā minētās summas, pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības budžetam.
3. Komisija uzrauga 1. punktā minēto izdevumu pareizu pārvaldību. Šim nolūkam tā slēdz finansēšanas nolīgumu ar OPCW. Finansēšanas nolīgumā paredz, ka OPCW Savienības ieguldījumam nodrošina tā apjomam atbilstīgu redzamību.
4. Komisija 3. punktā minēto finansēšanas nolīgumu cenšas noslēgt, cik drīz vien iespējams pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā informē Padomi par jebkādam grūtībām šajā procesā, kā arī par minētā finansēšanas nolīguma noslēgšanas dienu.

4. pants

1. Pamatojoties uz OPCW sagatavotiem regulāriem ziņojumiem, AP ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu. Minētie ziņojumi veido Padomes izvērtējuma pamatu.
2. Komisija ziņo Padomei par finansiālajiem aspektiem 1. panta 2. punktā minētā projekta īstenošanā.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.
2. Tas zaudē spēku 20 mēnešus pēc tam, kad tiek noslēgts 3. panta 3. punktā minētais finansēšanas nolīgums starp Komisiju un OPCW, vai arī tas zaudē spēku sešus mēnešus pēc tā stāšanās spēkā, ja līdz minētajai dienai šāds finansēšanas nolīgums nav noslēgts.

Briselē, 2017. gada 12. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
S. MIKSER

PIELIKUMS

1. Vispārīga informācija

2014. gada februārī Lībija pabeidza 1. kategorijas ķīmisko ieroču iznīcināšanu *Ruwagha* objektā, Džufras (*Al Jufra*) provincē. Iznīcināšanas procesa rezultātā 24 transporta konteineri tika piepildīti ar toksiskiem atkritumiem un 3 konteineri – ar sāļu šķīdumiem. 2016. gadā 2. kategorijas ķīmiskos ieročus (prekursorus), kas tika glabāti 45 tvertnēs, kuras nolietojās aizvien vairāk, Lībija spēja pārliet jaunos Starptautiskās Standartizācijas organizācijas (ISO) konteineros. Saskaņā ar OPCW Izpildpadomes lēmumu (EC-M-52/DEC.2, datēts ar 2016. gada 27. jūliju) jaunos ISO konteinerus aiztransportēja uz Mīsrātas ostu sūtīšanai uz Vāciju, lai tos apglabātu specializētā objektā. Pārlišanas laikā vienā tvertnē notika eksotermiska reakcija. Tvertnē palikušo vielu nezināmo īpašību un augstās viskozitātes dēļ Vācijas iestādes nevarēja piekrist pieņemt šo tvertni iznīcināšanai. Sākotnēji izmantotās 45 iztukšotās tvertnes joprojām glabājas *Ruwagha* objektā. Šīs tvertnes ir dažādā nolietojuma pakāpē, un daudzās no tām joprojām ir ķīmikāliju paliekas, kas ir pielīpušas tvertņu iekšpusē vai kuras nebija iespējams pilnībā izsūknēt. Turklāt *Ruwagha* objektā glabājas arī aptuveni 350 tonnu kaitīgo notekūdeņu no HD (destilēta iprīta) hidrolīzes. Domājams, ka daudzi konteineri ir piepildīti ar reakcijas produktiem, kam piemīt ļoti augsta skābes koncentrācija, un ar bīstamām ķīmikālijām, kas nav neitralizētas. Vairākiem konteineriem ir sūce, tie ir sarūsējuši, un ir vajadzīga papildu apstrāde, lai tos varētu pienācīgi apglabāt.

83. sesijas ziņojumā (datēts ar 2016. gada 11. novembri) OPCW Izpildpadome lūdza OPCW Tehnisko sekretariātu paņemt paraugus tad, kad drošības situācija Lībijā to atļaus, bet līdz šim laikam drošības situācija nav devusi tādu iespēju. Paraugu ņemšanu reģionā varētu pielāgot drošības situācijai, izmantojot tiešo video plūsmu.

Lēmumā EC-M-53/DEC.1, kas datēts ar 2016. gada 26. augustu, OPCW Izpildpadome 2. operatīvajā punktā, kur tā pauda atzinību par vairāku valstu, līgumslēdzēju pušu brīvprātīgi veiktām finanšu iemaksām un dotajiem solījumiem iznīcināšanas operāciju atbalstam, atzina, ka Eiropas Savienība ir informējusi Tehnisko sekretariātu par savu nodomu – tad, kad būs saņemts apstiprinājums Savienības iekšienē, nodrošināt finansējumu atlikušo iztukšoto tvertņu iznīcināšanai un *Ruwagha* vides attīrīšanai. Savienības pievēršanās šim aktuālajam jautājumam dos iespēju Lībijai pilnībā un videi nekaitīgā veidā atbrīvoties no pagātnes ķīmisko ieroču programmām un tādējādi uzsvērs Savienības ieguldījumu reģionā, panākot gan īstermiņa, gan ilgtermiņa ietekmi.

2. Vispārējie mērķi

Šīs rīcības vispārējais mērķis ir veicināt atbrīvošanos no ķīmisko ieroču krājumiem Lībijā un to pilnīgu iznīcināšanu.

Konkrētie mērķi ir šādi:

- pilnībā pabeigt attīrīšanas operācijas bijušajā ķīmisko ieroču glabātavā *Ruwagha* (Džufras provincē) videi nekaitīgā veidā, ievērojot pārbaudes pasākumus, kas paredzēti Ķīmisko ieroču konvencijā (ĶIK),
- palielināt spējas Lībijas valsts iestādei, kas iecelta saskaņā ar ĶIK VII panta 4. punktu, un tām iestādēm, kas ir iesaistītas ķīmisko materiālu iznīcināšanā, attīrīšanā un apglabāšanā,
- apmācīt šajos centienos iesaistītās personas savākt, reģistrēt un transportēt *Ruwagha* tvertņu novietnē un tās apkārtņē esošos augsnes paraugus, saskaņā ar OPCW standartiem, izmantot tiešo video plūsmu un slēgtas OPCW kameras, ievērojot Izpildpadomes astoņdesmit trešās sesijas ziņojumu.

3. Darbību izklāsts

OPCW Tehniskais sekretariāts sniegs atbalstu Lībijas valsts iestādei, kura uzņemsies galīgo atbildību par pilnīgu attīrīšanas operāciju pabeigšanu.

OPCW Tehniskais sekretariāts sagatavos nolīgumu par iemaksām kopā ar ANO Projektu dienesta biroju (UNOPS), lai noalgotu Lībijas ekspertu uzņēmumu, kas īstenotu projektu, un nodrošinātu samaksu Lībijas firmai. OPCW partnerībā ar Lībijas valsts iestādi pārraudzīs un apstiprinās notiekošo darbu.

Darbība Nr. 1 Koordinācijas sanāksmes starp OPCW Tehnisko sekretariātu, Lībijas valsts iestādi, konsultantiem un ekspertiem, kā arī tehniski apmeklējumi

Ir plānotas šādas darbības:

- tehnisko konsultāciju sanāksmes starp OPCW Tehnisko sekretariātu, Lībijas pārstāvjiem un Lībijas valsts iestādes tehnisko projekta padomnieku. Drošības apsvērumu dēļ sanāksmes notiks Tunisijā,
- UNOPS un Lībijas pārstāvju apmeklējumi ražošanas uzņēmumos, transporta, tirdzniecības un pakalpojumu uzņēmumos.

Grafiks – visā projekta norises laikā.

Darbība Nr. 2 Līgumu slēgšana par pakalpojumiem

Ir plānotas šādas darbības:

- tehniskā konsultanta pieņemšana darbā Lībijas valsts iestādē,
- līguma slēgšana ar inženieru uzņēmumu iztvaicēšanas lagūnas projektēšanai,
- līguma slēgšana ar vietējiem darbiniekiem attīrīšanas darbiem,
- saziņas iekārtas, atbalstot tiešo video plūsmu paraugu ņemšanai.

Grafiks – no 1. līdz 6. mēnesim projektā.

Darbība Nr. 3 Tehniskā un paraugu ņemšanas apmācība Lībijas valsts iestādei

Ir plānotas šādas darbības:

- OPCW inspektoru instruktoru grupu veikta Lībijas pārstāvju apmācība par to, kā veikt paraugu ņemšanu, izolēšanu un kā nodrošināt pārraudzības ķēdi,
- Lībijas pārstāvju apmācība Tunisijā par darbu ar kameru un tiešo video plūsmu un to nodošana gatavībā. Apmācību uz vietas nevar veikt tādēļ, ka nav Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības un drošuma departamenta atbalsta, kā arī tādēļ, ka darbam bīstamā zonā nolīgām personām ir augstas apdrošināšanas izmaksas,
- apmācītu Lībijas pārstāvju veikta paraugu ņemšana.

Grafiks – no 1. līdz 3. mēnesim projektā.

Darbība Nr. 4 Iekārtu un materiālu īre un sagāde, tostarp rezerves daļu, apkopes un remonta izmaksas

Iztvaicēšanas lagūnu būvniecībai nepieciešamo iekārtu īre un sagāde. Tiks ieguldītas maksimālas pūles, lai vajadzīgās iekārtas pēc iespējas īrētu, nevis iegūtu īpašumā; tomēr daļa iekārtu tiks uzskatīta par piesārņotām un nebūs nododamas atpakaļ. Tādēļ pēc projekta pabeigšanas īpašumtiesības uz minētajām iekārtām tiks piešķirtas Lībijas valsts iestādei, kura iekārtas paturēs. Neitralizācijas procesam nepieciešamās ķīmikālijas, kā arī caurules un cauruļvadi būs daļa no izlietošanai projektā paredzētajām precēm. Visas iekārtas, kas nepieciešamas lieliem celtniecības darbiem; piemēram, ceļamkrāni, buldozeri, autokrāvēji, tiks īrēti.

Iekārtu un materiālu sagādi un īri no Lībijas uzņēmumiem veiks UNOPS. Tomēr dažas preces atkarībā no izdevīguma un cenas OPCW var iepirkt.

Grafiks – visā projekta norises laikā, kad iekārtas un pakalpojumi ir vajadzīgi.

Darbība Nr. 5 Aizsarginventāra un detektorsistēmu, kā arī medicīnas līdzekļu un atbalsta sagāde

Personiskais aizsarginventārs ir nepieciešams lietošanai bīstamu ķīmisko vielu tuvumā. Paredzams, ka personiskais aizsarginventārs tiks piesārņots un būs jāiznīcina valstī. Neizlietotais inventārs nonāks Lībijas valsts iestādes (saistībā ar Ķīmisko ieroču konvenciju) īpašumā.

Par iekārtu un materiālu sagādi konkrēti lems *OPCW* un *UNOPS*.

Grafiks – visā projekta norises laikā.

Darbība Nr. 6 Projekta īstenošana

OPCW Tehniskais sekretariāts nodrošinās programmas vadības pārraudzību, kas ietver atskaites punktu izstrādi, iekšējo pārskatīšanu, līgumu pārraudzību un finanšu pārvaldību. *UNOPS* pārskaitīs līdzekļus Lībijas firmām tikai tad, kad Lībijas valsts iestāde būs rakstiski apstiprinājusi *OPCW* programmas vadītājam, ka darbs ir paveikts atbilstoši tās prasībām. Paredzamās darbības aptver:

- ārējo pakalpojumu sagādi vai īpašo pakalpojumu līgumu par tehnisko palīdzību šā projekta īstenošanai,
- vadības maksas par sagādi un līgumslēgšanas pakalpojumiem, ko sniedzis ANO Projektu dienesta birojs.

Grafiks – visā projekta norises laikā.

4. Indikatīvs rīcības plāns

Saskaņā ar šo darbību veicamie pasākumi sastāvēs no sagatavošanās posma, kam sekos trīs darbības posmi.

Sagatavošanās posms

Tiks noalgots ekspertu uzņēmums, lai nodrošinātu apmācību Lībijas valsts iestādei par paraugu ņemšanu un lai sniegtu tehniskas konsultācijas un atbalstu visā projekta darbības laikā. Tiks sagatavots nolīgums par iemaksām starp *OPCW* un *UNOPS* vietējo uzņēmumu nolīgšanai iztvaicēšanas lagūnas projektēšanai, neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanai, nepieciešamo preču sagādei un nomai un attīrīšanas darbu veikšanai.

1. posms

Tiks ņemti augsnes paraugi to konteineru apkārtnē, kuriem ir sūce, veicot video novērošanu reāllaikā. Tajā būs ietverta tiešā video plūsma uz operāciju centru, lai *OPCW* inspektori varētu uzraudzīt paraugu ņemšanu un iesaiņošanu. Iepriekš iztukšotie konteineri pirms ķīmikāliju aiztransportēšanas tiks izskaloti ar attīrošu līdzekli un ūdeni, pēc tam tukšie konteineri tiks nogādāti uz metāllietuvi iznīcināšanai. Kamēr nav izbūvēta iztvaicēšanas lagūna, skalošanai izmantoto ūdeni savāks konteineros, kas jau ir pieejami uz vietas.

2. posms

Tiks projektētas un izbūvētas iztvaicēšanas lagūnas, kur nogādāt 1. posmā savākto materiālu un iepriekš neutralizēto 24 tvertņu saturu, lai ūdens dabiskā ceļā iztvaikotu un lai nekaitīgos sāļus varētu apglabāt zemē. Tvertnes, kuras tika izmantotas 24 piesārņoto tvertņu satura neutralizēšanai, tiks aiztransportētas uz metāllietuvi iznīcināšanai.

3. posms

Aptuveni 350 tonnu kaitīgo notekūdeņu no HD (destilēta iprīta) hidrolīzes, kas patlaban glabājas *Ruwagha* objektā, tiks analizēts un apstrādāts, kā nepieciešams, un pēc tam to iesūknēs lagūnās neutralizācijai, stabilizācijai, iztvaicēšanai un apglabāšanai zemē.

5. Paredzami rezultāti

Darbības paredzami rezultāti ir šādi:

- pabeigta Lībijas ķīmisko ieroču programmas iznīcināšana,
- panākta bijušās ķīmisko ieroču glabāšanas objekta *Ruwagha*, Lībijā pilnīga attīrīšana, tostarp pilnīgi iznīcinot 45 piesārņotos konteinerus, ietverot to nogādi uz metāllietuvi, un 350 tonnu kaitīgo HD notekūdeņu stabilizāciju un iznīcināšanu,

- veikta tehniskā un paraugu ņemšanas apmācība Lībijas valsts iestādei,
- OPCW vadībā pabeigta augsnes paraugu ņemšana to konteineru apkārtnē, kuriem ir sūce, un to aizvešana.

6. Paredzētais ilgums

Projekta paredzētais ilgums ir 20 mēneši.

7. Savienības pamanāmības

ES finansējuma pamanāmība OPCW pasākumos vai sanāksmēs – Eiropas Savienības finansiālais atbalsts tiks atzīts OPCW ģenerāldirektora un Izpildpadomes ziņojumos, kas attiecas uz darbībām Lībijā. Uz visas projekta dokumentācijas tiks uzskatāmi parādīts ES karogs.

ES finansējuma pamanāmība uz iekārtām – OPCW lūgs Lībijas valsts iestādi uz visām iekārtām, kas iegādātas, izmantojot ES līdzekļus, un kas nav izlietojamas, norādīt piemērotu apliecinājumu, tostarp ES logotipu. OPCW lūgs arī UNOPS piemērot šādus noteikumus attiecībā uz Eiropas Savienības finansiālā atbalsta pamanāmību. Gadījumos, kad šādas norādes varētu apdraudēt OPCW privilēģijas un imunitāti vai organizācijas darbinieku vai tiešo labumguvēju drošību, tiks noslēgtas piemērotas alternatīvas vienošanās.

8. Vadības komiteja

Šā projekta vadības komiteja sastāvēs no EĀDD un OPCW pārstāvjiem. Vadības komiteja regulāri un vismaz reizi sešos mēnešos pārskatīs šā lēmuma īstenošanu, tostarp izmantojot elektroniskus saziņas līdzekļus.

9. Ziņošana

OPCW reizi sešos mēnešos sagatavos aprakstošu progresu ziņojumu, lai pārraudzītu virzību uz projekta rezultātu sasniegšanu. OPCW iesniegs galīgo aprakstošo ziņojumu un finanšu ziņojumu sešu mēnešu laikā pēc īstenošanas perioda beigām.
